

स्थानीय राजपत्र

मालिकार्जुन गाउँपालिकाद्वारा प्रकाशित

खण्ड: ६

संख्या: ६

मिति: २०७९।०४।२४

भाग-२

मालिकार्जुन गाउँपालिका

गाउँकार्यपालिकाबाट स्वीकृत मिति

२०७९।०४।१९

मालिकार्जुन गाउँपालिकाको विपद व्यवस्थापन कोष (सञ्चालन तथा व्यवस्थापन) कार्यविधि (प्रथम संसोधन), २०७९

प्रस्तावना:

वर्षेनी समस्याका रूपमा रहेको विपदलाई यस मालिकार्जुन गाउँपालिका क्षेत्रभित्र समाधानका प्रयासहरू मार्फत वातावरणीय, प्राकृतिक प्रकोप, मानवीय, भौतिक र अन्य महामारीका कारणबाट हुने क्षतिलाई कम गर्न वाञ्छनीय भएकाले, मालिकार्जुन गाउँपालिकाको प्रशासकीय कार्यविधि नियमित गर्ने ऐन, २०७४ को दफा ३ (१) बमोजिम कार्यपालिकाले यो कार्यविधि बनाई लागू गरेको छ ।

परिच्छेद एक – प्रारम्भ

१. संक्षिप्त नाम र प्रारम्भ: (१) यस कार्यविधिको नाम मालिकार्जुन गाउँपालिकाको विपद व्यवस्थापन कोष (सञ्चालन तथा व्यवस्थापन) कार्यविधि (प्रथम संसोधन), २०७९ हुनेछ।
- (२) यो कार्यविधि राजपत्रमा प्रकासन भएको मितिदेखि लागू हुनेछ।
२. विषय वा प्रसङ्गले अर्को अर्थ नलागेमा यस कार्यविधिमा,
 - क) “अध्यक्ष” भन्नाले मालिकार्जुन गाउँपालिकाको अध्यक्ष सम्झनु पर्दछ।
 - ख) “उपाध्यक्ष” भन्नाले मालिकार्जुन गाउँपालिकाको उपाध्यक्ष सम्झनु पर्दछ।
 - ग) “प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत” भन्नाले मालिकार्जुन गाउँपालिकाको प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत सम्झनु पर्दछ।
 - घ) “रेडक्रस संस्था” भन्नाले मालिकार्जुन गाउँपालिकामा रहेको रेडक्रस संस्था सम्झनु पर्दछ।
 - ङ) “प्रहरी चौकी” भन्नाले मालिकार्जुन गाउँपालिकाको सदरमुकाममा रहेको प्रहरी चौकी सम्झनु पर्दछ।
 - च) “सम्पर्क व्यक्ति” भन्नाले मालिकार्जुन गाउँपालिकाको अध्यक्षले तोकेको गाउँपालिकाको विपद हेर्ने कर्मचारी सम्झनु पर्दछ।
 - छ) “विपद व्यवस्थापन समिति” भन्नाले कार्यविधिको दफा बमोजिम गठित समिति सम्झनु पर्दछ।
 - ज) “विपद व्यवस्थापन कोष” भन्नाले कार्यविधिको दफा बमोजिम सञ्चालनमा रहेको कोष सम्झनु पर्दछ।
 - झ) “विपद” भन्नाले वातावरणीय क्षति, प्राकृतिक विपत्तिबाट हुने मानवीय क्षति, प्राकृतिक प्रकोप, महामारी, कुनै अज्ञात महामारीबाट कृषि/पशु चौपायामा भएको क्षति, अप्रत्यासित आगलागी आदि सम्झनु पर्दछ।
३. जिम्मेवारी तथा दायित्व: नियमानुसार निर्णय गर्नु विपद व्यवस्थापन समितिको दायित्व रहनेछ भने यो कार्यविधिको पालना गर्नु सबैको कर्तव्य हुनेछ।

परिच्छेद दुई – विपद व्यवस्थापन कोष

४. गाउँपालिकामा एक विपद व्यवस्थापन कोष रहनेछ। प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत र आर्थिक प्रशासन शाखा प्रमुखको संयुक्त हस्ताक्षरबाट सञ्चालन हुने गरी गाउँपालिकामा रहेको वित्तीय संस्थामा कोषको नाममा एक छुट्टै खाता हुनेछ।
५. कोषमा नेपाल सरकारबाट विपद व्यवस्थापनका लागि प्राप्त रकम, प्रदेश सरकारबाट विपद व्यवस्थापनका लागि प्राप्त रकम, अन्य निजी संस्था, व्यक्ति, समूह, गैसस, NGOs, INGOs वा कुनै अन्य श्रोतबाट प्राप्त रकम जम्मा हुनेछ।
६. कोषमा जम्मा भएको रकम विपद व्यवस्थापन समितिको निर्णयानुसार खर्च गर्न सकिनेछ। खर्च भएको रकमको अनुमोदन कार्यपालिकाबाट गर्नु पर्नेछ।
७. वडा कार्यालयले विपद व्यवस्थापनका लागि विनियोजन गरेको रकम समेत यसै कोषमा जम्मा हुनेछ। सोको खर्च वडा समितिको सिफारिसका आधारमा विपद व्यवस्थापन समितिले गरेको निर्णयानुसार कार्यालयले लेख्नेछ।

परिच्छेद तीन – विपद व्यवस्थापन समिति

८. गाउँपालिकाको विपद व्यवस्थापन कोष सञ्चालन तथा व्यवस्थापन र मानवीय, वातावरणीय, भौतिक तथा अन्य कुनै किसिमको विपद सम्बन्धी सम्पूर्ण कार्य गर्नका लागि गाउँपालिकामा तपसिल बमोजिमको एक गाउँपालिका स्तरीय आधिकारिक विपद व्यवस्थापन समिति हुनेछ।

अध्यक्ष	-	संयोजक
उपाध्यक्ष	-	सदस्य
प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत	-	सदस्य
सामाजिक विकास समिति संयोजक	-	सदस्य
वन, वातावरण तथा विपद व्यवस्थापन समिति संयोजक	-	सदस्य

स्वास्थ्य शाखा प्रमुख	-	सदस्य
आर्थिक प्रशासन शाखा प्रमुख	-	सदस्य
जिन्सी उपशाखा प्रमुख	-	सदस्य
स्थानीय प्रहरी चौकी प्रमुख	-	सदस्य
रेडक्रस संस्था प्रमुख	-	सदस्य
गाउँपालिका अध्यक्षले तोकेको एक जना स्थानीय पत्रकार	-	सदस्य
प्राविधिक तथा विपद् व्यवस्थापन शाखा प्रमुख	-	सदस्य-सचिव

९. आवश्यकतानुसार तीन जनामा नबढ्ने गरी अन्य सदस्यहरूलाई समितिको बैठकमा आमन्त्रण गर्न सकिनेछ ।
१०. विपद् व्यवस्थापन समितिको बैठक प्रत्येक आवश्यकतानुसार संयोजकले आमन्त्रण गर्न सक्नेछ ।
११. समितिको बैठक भत्ता सोही कोषबाट कट्टी हुने गरी नियमानुसार करकट्टी गरेर वितरण गरिनेछ ।
१२. विपद् व्यवस्थापन समितिको काम, कर्तव्य र अधिकार देहाय बमोजिम हुनेछ ।
- क) गाउँपालिकामा हुन सक्ने सम्भावित विपद्हरूको बारेमा आवश्यक निर्णय गरी समाधानको प्रयास गर्ने ।
- ख) विपद् प्रतिकार्य सम्बन्धी निर्णय गर्ने ।
- ग) विपद् पूर्वतयारी सम्बन्धी आवश्यक देखिएको सामग्री खरिद गरी सुरक्षित रूपमा अद्यावधिक गरी राख्ने ।
- घ) विभिन्न निकायहरूसँग आवश्यक समन्वय र सहकार्य गर्ने ।
- ङ) गाउँपालिकाभित्र देखिने विपद् (जस्तै: बाढी, पहिरो, भुकम्प, चट्ट्याङ्ग, आगलागी, महामारी, आदि) सम्बन्धी आकस्मिक बैठक बसी तत्काल समाधानका लागि कार्य गर्ने ।
- च) राहत, उद्धार र संरक्षण सम्बन्धी कार्य गर्ने ।
- छ) विपद् सम्बन्धी आवश्यक देखिएका सबै कार्य गर्ने ।
- ज) राष्ट्रिय विपद् जोखिम न्यूनीकरण तथा व्यवस्थापन प्राधिकरण र जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समितिको निर्देशन उपर आवश्यक कारवाही गर्ने/प्रत्यक्ष सम्पर्कमा रहने ।
- झ) वडा स्तरीय विपद् व्यवस्थापन समितिबाट प्राप्त निवेदन/सिफारिस उपर कारवाही गर्ने ।
- ञ) कार्यपालिकाले तोकेका विपद् सम्बन्धी सम्पूर्ण कार्य गर्ने ।
१३. प्रत्येक वडामा देहाय बमोजिमको एक वडा स्तरीय विपद् व्यवस्थापन समिति हुनेछ ।
वडा अध्यक्ष	-	संयोजक
वडा सदस्यहरू	-	सदस्य
वडा सचिव	-	सदस्य
वडा हेर्ने प्राविधिक कर्मचारी	-	सदस्य-सचिव
१४. आवश्यकतानुसार दुई जनामा नबढ्ने गरी अन्य सदस्यहरूलाई समितिको बैठकमा आमन्त्रण गर्न सकिनेछ ।
१५. वडा स्तरीय विपद् व्यवस्थापन समितिको बैठक आवश्यकतानुसार संयोजकले आमन्त्रण गर्न सक्नेछ ।
१६. वडा स्तरीय विपद् व्यवस्थापन समितिको काम, कर्तव्य र अधिकार देहाय बमोजिम हुनेछ ।
- क) वडा स्तरमा हुने विपद्का घटनाहरूको बारेमा समाधानका लागि गाउँपालिका स्तरीय विपद् व्यवस्थापन समितिलाई सिफारिस गरी पठाउने ।
- ख) वडामा प्राप्त विपद् सम्बन्धी निवेदनहरू माथि आवश्यक छलफल सहित गाउँपालिका स्तरीय विपद् व्यवस्थापन समितिमा पठाउने ।
- ग) गाउँपालिका स्तरीय विपद् व्यवस्थापन समितिलाई सघाउने ।
- घ) गाउँपालिका स्तरीय विपद् व्यवस्थापन समितिले हस्तान्तरण गरेको विपद् पूर्वतयारी सामग्रीको संरक्षण गरी सुरक्षित राख्ने र सही सदुपयोग गर्ने ।

- ड) विपद् सम्बन्धी वडा स्तरीय राहत वितरणमा सहयोग, उद्धार सम्बन्धी कार्य गर्ने ।
च) गाउँपालिका स्तरीय विपद् व्यवस्थापन समिति र कार्यपालिकाले तोकेका विपद् व्यवस्थापन सम्बन्धी अन्य कार्य गर्ने ।

परिच्छेद चार - विविध

१७. माथि जुनसुकै कुरा उल्लेख भएको भएतापनि/जुनसुकै अवस्थामा पनि राहत/विपद्को नाममा नगद रकम उपलब्ध गराउन सकिने छैन । समितिको बैठकबाट आवश्यक देखिएको राहत/उपचार सामग्री समितिले खरिद गरी नियमानुसार हस्तान्तरण गर्न सकिनेछ । यसरी खरिद गरिएको सामग्री अनिवार्य रुपमा जिन्सी दाखिला गर्नु पर्नेछ ।
१८. आकस्मिक रुपमा आएको विपद्लाई तत्काल व्यवस्थापन गर्नका लागि कुनै कर्मचारीको नाममा कोषबाट समितिको निर्णयानुसार पेशकी रकम उपलब्ध गराउन सकिनेछ । यसरी उपलब्ध भएको पेशकी नियमानुसार फछ्छौट गर्नु सम्बन्धित कर्मचारीको दायित्व हुनेछ ।
१९. समितिले खरिद गर्ने विपद् सामग्री गाउँपालिकाको खरिद इकाई वा जिन्सी उपशाखा मार्फत मात्रै खरिद गर्नु पर्नेछ । अत्यावश्यक विपद् सामग्री खरिद गरी सुरक्षित साथ राख्नुपर्नेछ ।
२०. कोषबाट भए गरेका सम्पूर्ण कार्यहरूको नियमानुसार श्रेस्ता राख्ने जिम्मा आर्थिक प्रशासन शाखाको हुनेछ । आन्तरिक लेखा परीक्षकबाट नियमानुसार आन्तरिक लेखा परीक्षण र अन्तिम लेखा परीक्षण महालेखा परीक्षकबाट गराउनु पर्नेछ । अन्तिम लेखा परीक्षणबाट बेरुजु कायम भएमा नियमानुसार फछ्छौट गर्नु सम्बन्धित सबैको कर्तव्य हुनेछ । नियमानुसार बेरुजु फछ्छौट नभएमा आन्तरिक लेखा परीक्षकले असुल उपरका लागि लेखी पठाउन सक्नेछ र पाउने सेवा सुविधाबाट असुल गरी बेरुजु खातामा दाखिला गर्न सक्नेछ ।
२१. समितिको निर्णयानुसार समितिका सदस्यहरू मध्येबाट कुनै एक जनालाई गाउँपालिकाको विपद् व्यवस्थापन सम्बन्धी कार्य गर्नका लागि सम्पर्क व्यक्तिका रुपमा तोकी आवश्यक समन्वय, सहकार्य र सहजीकरण गर्न सक्नेछ ।
२२. विपद् सम्बन्धी विवरण संकलनका लागि गाउँपालिकामा कार्यरत कर्मचारीहरूलाई डाटा संकलन, प्रविष्टी, लागत अनुमान तयार, मूल्याङ्कनका लागि वडाहरूमा खटाउन सक्नेछ । यसरी खटिएको टोलीलाई सही डाटा उपलब्ध गराई सहयोग गर्नु सम्बन्धित सबैको दायित्व हुनेछ । यसरी डाटा संकलनका लागि वडाहरूमा खटिएका कर्मचारीहरूको थप सेवा सुविधाका सन्दर्भमा समितिले आवश्यक निर्णय गर्न सक्नेछ ।

परिच्छेद पाँच – खारेजी तथा बचाउ

२३. मालिकार्जुन गाउँपालिकाको विपद् व्यवस्थापन कोष तथा आर्थिक सहायता सञ्चालन कार्यविधि, २०७५ खारेज भएको छ ।
२४. यो कार्यविधि लागू भएको मितिदेखि गाउँपालिकामा भएका विपद् सम्बन्धी सम्पूर्ण कार्य यसै कार्यविधि बमोजिम मात्र हुनेछन ।
२५. यो कार्यविधिको कार्यान्वयनमा कुनै समस्या देखिएमा समितिको सिफारिसमा कार्यपालिकाले उपयुक्त लागेको विषय सम्बन्धमा कार्यविधिमा आवश्यक संसोधन गर्न सक्नेछ ।

आज्ञाले
सुरज प्रसाद जोशी
प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत